

РЕДАКТОРИ ПІДТРИМУЮТЬ
ЕКОНОМІЧНІ РЕФОРМИ

Київ (Р. Р.). — У вівторок, 17-го січня, українські газети опублікували ухвалу всеукраїнської наради редакторів газет, у якій сказано, що учасники наради редакторів районних, міських, обласних, регіональних та загальнодержавних газет зазначають, що дводенна конструктивна дискусія про активне діяння засобів масової інформації на подолання кризових явищ, створення сприятливої інформаційної атмосфери для реформування суспільства об'єднала редакторів у головному: альтернативи курсові реформ немає і журналісти вирішили орієнтуватися в напрямку радикальних економічних реформ.

Вони закликали своїх колег дати активну інформаційну підтримку реформам і допомагати людям зрозуміти, як переорієнтуватися з найбільшою ви-

годою для себе і для суспільства. Редактори вважають, що треба змобілізувати всі сили для порятунку економіки і збереження держави. Розуміють вони і те, що радикальні реформи неможливо здійснити без нічної виконавчої влади. Тому вони підтримують запропонований Президентом проект закону про владу, підтримують його курс на активні реформи.

Водночас редактори газет закликали Президента, Верховну Раду й Кабінет Міністрів України подбати про забезпечення необхідних умов для випуску і поширення видань та захистити журналістів від свавілля окремих місцевих керівників, груп та політичних сил.

Редактори висловили віру, що Україна врешті переборе всі труднощі та захистить незалежність демократичним шляхом.

ФОНД СОРОСА ІНВЕСТИВАТИМЕ
В УКРАЇНСЬКУ ЕКОНОМІКУ

Київ (УНІАР). — Тут 18-го січня, під час зустрічі з Президентом України Леонідом Кучмою, голова Фонду Сороса Герман Ланда Сайдман повідомив, що Фонд Сороса готовий вкладати гроші в економіку України. «Ми знаємо, що тут це немає певних гарантій, але готові ризикувати, вкладати інвестиції у конкретні проекти, в тому числі у створення нових місць праці колишніх військовиків», — сказав Сайдман.

Президент Л. Кучма розповів голові Фонду Сороса, що в економіці України покищо є певні негативи, зокрема, дуже широкого розмаху набрала бартеризація. Фактично, в Україні все сьогодні обмінюється, а не продається.

Г. Л. Сайдман вважає, що Фонд Сороса стане своєрідним прикладом для інших міжнародних фінансових організацій, які теж почнуть вкладати свої інвестиції в економіку України.

Амбасадор Ю. Щербак взяв
участь у світовому форумі

Київ (Р. Р.). — Тут у понеділок, 16-го січня, пресо-вий центр Міністерства Закордонних Справ України повідомив, що амбасадор України в ЗСА Юрій Щербак взяв участь у виступі на світовому економічному форумі, який відбувся минулого тижня в Лос-Анджелесі, Каліф. На форум були запрошені амбасадори понад 50 держав Європи, Азії та Латинської Америки. Серед європейських держав, окрім України були представлені Франція, Німеччина, Ірландія, Австрія, Бельгія і Мадридська.

Учасників форуму привітали Президент ЗСА Білл Клінтон, колишній Президент Роналд Реген, губернатор Каліфорнії Піт Вілсон та посади Лос-Анджелесу Р. Ріордан.

У своєму виступі Ю. Щербак зазначив, що Президент України Леонід Кучма розпочав економічні перетворення і ознайомив учасників форуму з можливостями торговельно-економічної співпраці та потребами України в інвестиціях для модернізації виробництва. Оскільки на форумі були представники провідних банків та великих промислових компаній, Щербак провів переговори з керівниками деяких з них. Він також зустрівся з представниками української громади Каліфорнії.

І. Плющ виступає
за „демократичну диктатуру“

Київ (Р. Р.). — У понеділок, 16-го січня, колишній голова Верховної Ради Іван Плющ, який тепер є депутатом українського парламенту, висловив сумніви, що нинішній парламент зможе розв'язати проблеми влади в державі.

Він сказав, що питання влади в Україні, швидше за все, залишаться невирішеними. Верховна Рада попереднього скликання не могла набрати більше 300 голосів, щоб ухвалити відповідне рішення, а нинішня „взагалі не зможе прийняти жодного конституційного закону“. Як сказав Плющ, він ніколи не був прихильником „надання диктаторських повноважень і диктатури влади“.

„Диктаторські повноваження просять не від сили, а від слабости“, — вважає Плющ і радить вибирати меншину з двох бід, тобто, закінчити удосконалення президентського проекту

закону про владу. За його словами, підтримувати противників цього закону є небезпечним, оскільки за ними — „необліговизм з подальшого політичного воєнного комунізму“. Оскільки всю владу в Україні — від Сільської Ради до Президента — обрано демократичним шляхом, саме цій владі треба надати більше повноважень. Зміцнити цю вертикаль, „створивши демократичну диктатуру“, — сказав І. Плющ.

Він категорично виступає проти двох вертикалей влади — виконавчої і представницької. На його думку, „законодавча влада не потребує вертикалі, вона має лише створювати для всіх громадян суспільства правне поле“. Отож немає потреби ухвалювати два закони — про державну владу і про місцеві ради, як це пропонує О. Мороз.

ЛЕОНІД КРАВЧУК ВІДВІДАВ УНС

У. Дячук вітає Леоніда Кравчука в Головній Канцелярії УНСОюзу.

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Перший Президент незалежної України Леонід Кравчук розпочав свою плянкову поїздку до ЗСА і Канади в понеділок 16-го січня, відвідинами Українського Народного Союзу і пресою конференцією, призначеною тільки для пресдолегії „Свободи“ і „Українського Тижневика“.

В супроводі Зенона Баб'юка, який, як директор Фонду за Незалежну та Демократичну Україну є організатором поїздки колишнього Президента, Л. Кравчука, разом зі своїм політичним радником Зіновієм Ткачуком і охоронцем Іваном Віленком, зустрівся на полуденку з президентом УНС

Уляноу Дячук та членами Президії УНС, де в свободній розмові гості мав нагоду обмінятися думками та плянами. В год. 2:30 по полудні достойного гостя привітали в приміщенні УНС усі праців-

ники, а молоденькі дочки працівниці канцелярії Надії Салабай Христя і Галя вручили йому китичку троянд. Теплі слова У. Дячук на привітання Л. Кравчука і голосний спів „Многая літа“ закінчили цю коротку церемонію. Опісля колишній президент перейшов до конференційної зали, де зібралися члени редакцій „Свободи“ і „Українського Тижневика“, яких по-іменно представила гостеві У. Дячук.

Пресова конференція пройшла незвичайно цікаво та в безпосередній атмосфері, яку зумів наш гість відразу викликати, відповідаючи на кожне запитання ширі та вичерпно і не оглядаючись на час та довжину цієї розмови. Усі члени обох редакційних колективів ставили по одному питанню, в загальному торкались майже усіх аспектів сьогодишньої ситуації в Україні та становища колишнього Президента до проблем, які тепер існують.

Верховна Рада не підтвердила
депутатських повноважень Л. Лук'яненка

Київ (Р. Р.). — Тут у середу, 18-го січня, Верховна Рада розглянула питання про визнання депутатських повноважень двох новообраних депутатів: соціалістки Наталії Вітренко та республіканця Левка Лук'яненка.

З Н. Вітренко проблем не було, її повноваженням визнано. А щодо Л. Лук'яненка, то тут все почалося спочатку. Голова тимчасової мандатної комісії Андрій Снігач доповів, що Л. Лук'яненко надрукував летючку, якій його прихильники поширили через поштові скриньки під час виборчої кампанії. Зміст летючок, мовляв, порушує виборчий закон і хоч прокуратура не знайшла тут елементів злочину, а Центральна виборча комісія не знайшла підстав для позбавлення Л. Лук'яненка депутатського мандату, але це не означає, сказав Снігач, що Верховна Рада зобов'язана підтвердити рішення Центральної виборчої комісії. Парламент може вирішити це питання шляхом голосування.

Голосування ж показало, що ні прихильники Л. Лук'яненка не набрали необхідного числа голосів для підтвердження його повноважень, ні противники не набрали необхідного числа (202) голосів для позбавлення його депутатських повноважень. Питання залишилося невирішеним. Парламент знову доручив тимчасовій мандатній комісії вивчити ситуацію на місці і вивести це питання на розгляд сесії 24-го січня.

Постійної комісії Верховної Ради з питань правової політики доручено підготувати законопроект про внесення змін до статті ч. 100 конституції, де передбачено, щоб для визнання депутатських повноважень було достатньо рішення Центральної виборчої комісії й не треба було достатково розглядати це ще й у парламенті. Депутат Володимир Стретович висловив сумнів, що таку поправку підтримає конституційна більшість у парламенті. На його думку, комуністи ніколи не погодяться, щоб не Верховна Рада, а Центральна виборча комісія мала право на остаточне рішення щодо визнання виборів дійсними.

Туркменістан відмовив постачання газу в Україну

Київ (Р. Р.). — Тут у вівторок, 17-го січня, офіційні джерела інформації повідомили, що в неділю, 15-го січня, Туркменістан відмовив постачання газу в Україну. Під час приїзду до Києва 19-20 січня Президента Туркменістану Сапармурада Ніязова передбачається підписання угоди на 1995 рік про постачання Україні 11 мільйонів кубічних метрів газу.

Україна розпачувалася за газ м'ясом, маслом, цукром, продуктами для дітей, пшеницею, борошном. Роззрахунок здійснюватимуться через акціонерну компанію „Укрресурси“.

У першому кварталі 1995 року Україна має передати Туркменістанові сільсько-господарської продукції на 40 міль. дол. в рахунок погодження боргів.

Під час пресконференції (зліва): З. Баб'юк, Л. Кравчук, У. Дячук і І. Біленко.

Ряд питань розпочався причиною приїзду Л. Кравчука на Північноамериканський континент. Тут колишній Президент відразу ствердив, що тепер у нього є куди більша можливість сказати, що думає, і це відверто, що було важко на пості Президента. Тому він буде зустрічатися зі студентами та професорами різних американських та канадських університетів і представниками української громади та буде мати можливість розглядати сьогодишню ситуацію України і спільно думати про її подальшу долю. На шляху поїздки Л. Кравчука передбачені були доповіді в Колумбійському університеті в Нью-Йорку, а відтак у Філадельфії, Піттсбурзі, Дітроїті, Нью-Гейвені, Чикаго, Рочестері, Баффало, Ньюарку, а далі в Торонто, Оттаві, Монреалі та інших канадських осередках. Особливо важливо його поїздка до Вашингтона, де мали відбутися 19, 20 і 21-го

січня січня з американськими політичними колами. В кожній місцевості, де колишній Президент буде затримуватися, передбачені зустрічі з українськими організаціями.

Під час розмови з українськими журналістами в УНС, Л. Кравчук порушив широкий діапазон проблем сьогодишнього стану в Україні. Він ніяк не скривав, що на пості Президента зробив він не одну помилку, але вважає, що сьогодишня криза економічна була неминучою. Він пояснив, що 90 % промисловості України керувалося раніше не українськими рукамі і це тепер відарило по Україні дуже сильно. Така ситуація не лише в Україні, але також в інших країнах СНД. Коли йдеш країною закид розкрадання державного майна, то на думку Л. Кравчука в Росії відбувається п'ять разів більше корупції, як в Україні. Л. Кравчук

(Закінчення на стор. 4)

Україна співпрацюватиме з Лівією

Київ (УНІАР). — Тут 14-го січня перебувала в візиті лівійська урядова делегація.

Віце-міністр України Віталій Масол зустрівся із секретарем народного комітету Лівії у справах енергетики, доктором Абдулою Аль-Бадрі. Вони обговорили питання взаємовигідної економічної співпраці між двома державами. У розмові взяв участь міністер енергетики та електрифікації України Вілен Семенов, який водночас очолює українсько-лівійську комісію з питань співпраці, та тимчасовий повірений у справах Лівії в Україні.

Урядова українсько-лівійська комісія працювала тиждень і сторони підготували та підписали угоду про торгівлю та співпрацю в галузі культури. Для України Лівія є альтернативним джерелом енергетики. Лівія зацікавлена купувати в Україні обладнання та замовляти проєкти і будівельні роботи. Зокрема, українські фахівці домовилися спорудити залізничну довжину три тисячі кілометрів, яка з'єднає Туніс і Єгипет.

В АМЕРИЦІ

У СЕРЕДУ, 18-ГО СІЧНЯ, приміщення Палати Репрезентантів на деякий час перемінялися у хаосне зібрання звичайнісінької юрби, де поодинокі особи намагалися перекричати одні одних. Це демократична меншість в несприятливій спікер-палати Нюта Гінгріча намагалася публічно обговорювати справу його майбутніх публікацій. Почалося з виступу репрезентантки Керрі Мік, демократки з Флориди, яка у перших словах своєї промови відкинула з правотою на реприсату здобула першу перемогу в тому, що суддя Ленс Іто у середу, 18-го січня, дозволив на представлення прокуратурою документів і звукозапису з доказами того, що О. Джей Сімсона вже від зову часу був брутальним у поведінці супроти його тодішньої дружини. Цей крок судді запевняє, що на розправі будуть обговорювати не тільки наукові докази, а й найдені на місці вбивства краплини крові, але також і його характер.

ВСІМ ВІДОМА СУДОВА СПРАВА О. Джей Сімсона у виставі його колишньої дружини Ніколі Бравн-Сімсон і її приятеля Рональда Голдмана знову зайняла перші сторінки американської преси, бо в кінці розпочато розправу. І прокуратура здобула першу перемогу в тому, що суддя Ленс Іто у середу, 18-го січня, дозволив на представлення прокуратурою документів і звукозапису з доказами того, що О. Джей Сімсон вже від зову часу був брутальним у поведінці супроти його тодішньої дружини. Цей крок судді запевняє, що на розправі будуть обговорювати не тільки наукові докази, а й найдені на місці вбивства краплини крові, але також і його характер.

ВАШІНГТОН ПОВІДОМЛЕНО, що в Туреччині два американські громадяни стали закладниками Іраном підтриманою ісламської терористичної групи „Партії Бога“. Цю вістку про скоплення полковника американського летунства Майка Квіларда та його 10-річного сина Меттто подало турецьке пресоове агентство „Анатолія“. Речник Пентагону командир Чак Френклін відмовився від будь-яких коментарів, заявляючи, що Департамент оборони розглядає цю справу. Полковник М. Квілард був шефом повітряних дій військової місії при американській амбасаді в столиці Туреччини Анкарі.

ЧЕЧЕНСЬКІ ПАТРІОТИ
ПЕРЕХОДЯТЬ У ПРОТИНАСТУП

Грозний, Чечня. — В середу, 18-го січня, не зважаючи на безперервний гарматний обстріл центру столиці і жорстоке бомбардування з повітря, чеченським бійцям вдалося відбити від російських десантників багато будинків.

Кореспондент інформаційного агентства Асоційованого Пресс Беррі Ренфрью стверджує, що російські війська змушені були відступити з центральної залізничної станції Грозного, а також з міського ринку, звідки перед тим атакували резиденцію президента Чечні.

Західні кореспонденти підкреслюють, що російська сторона не тільки не дотримала власного слова про припинення вогню, але значно посилює воєнні дії, застосовуючи все більше літаків, артилерію і ракети. В Чечню щодня прибувають військові російські підкріплення.

Згідно з інформацією Групи депутатів російської Державної думи, у російсь-

сько-чеченському збройному конфлікті вже загинуло 4,000 російських воїнів. Незалежні джерела подають ще більшу цифру — 5,000. Невідомо, скільки загинуло з чеченської сторони, але припускають, що жертви серед захисників Грозного і мирних мешканців досягають декількох десятків тисяч.

Починають здійснюватися передбачені далекоглядні спостереження щодо того, що чеченська криза мусить негативно позначитися на взаєминах між урядами автономії і Москвою. Цими днями президенти і парламенти декількох республік у складі Росії прийняли рішення, згідно з якими громадяни тих республік мають право відмовитися від військової служби у тому випадку, якщо їх змусять брати участь у воєнних діях в Чечні.

Уряд Росії вимагає скасувати ті укази.

ЛЬВІВ. — Голова УНА-УНСО Олег Вітович, коментуючи офіційну інформацію Міністерства Юстиції, що зареєстрована партія УНА не має нічого спільного з УНСО, сказав: „Хочеться того комуся, чи ні, УНА має відношення до УНСО і навпаки... Сьогодні в Україні діє єдина структура — УНА-УНСО, щодо якої чинючий з Міністерства Юстиції здійснили безпрецедентне, порівняно з іншими громадянськими об'єднаннями — зробити

спробу внести розбрат між певними політичними силами в Україні. Нещодавно міністерство зареєструвало лише першу політичну частину нашої організації — УНА, але відмовило у реєстрації другої частини цієї структури — УНСО. Керівництво УНА-УНСО вважає, що розв'язання цього парадоксу повинні займатися ті, хто його породив, тобто Міністерство Юстиції України“.

У СВІТІ

МОСКОВСЬКА „Новая Єжедневная Газета“ публікує репортаж-звернення до президента Бориса Єльцина, в якому, між іншим, говориться: „Пане Головнокомандуючий Єльцин! Дехто стверджує, нібито вас эле інформують щодо війни у Чечні, а насправді, мовляв, ви добрий. Але ж те, що Росія робить у Чечні, є воєнним злочином. Негайно припиніть вогонь хоч би для поховання вбитих і обміну пораненими. Тепер чеченські снайпери дістали наказ від своїх командирів стріляти в вас, які на вулицях ідуть тіла ваших, пане Головнокомандуючий, воїнів. Про радимо вам передусім роззброювати не чеченські „бандформации“, а найбільшу банду — вашу Раду безпеки“.

ПРЕДСТАВНИКИ ООН у Боснії дали до розуміння, що проголошене сторонами боснійського конфлікту чотиримісячне заморозження не має перспективи, оскільки через дотепер не перестали обстрілювати мусулманські анклавні на північному заході Боснії. Сербі також не дотримали своєї обіцянки і не відкликали транспортні магістралі в Сараєво, спинивши рух усіх автобусних колон з гуманітарними вантажами. З Бігача надійшло повідомлення, що урядові боснійські війська відбили від сербів підприємство для очищення води і приєднали до своїх територій пляцдарм глибиною шість кілометрів. Сербі негайно відповіли мінометним обстрілом, не зважаючи на те, що є нові жертви серед мирного населення.

У ПОЛЬЩІ ПОЧАЛАСЯ грошова реформа. Старі злоті обмінюються на нові: 10,000 старих на 1 новий. Банківські службовці віднімають по чотири нулі на контах своїх клієнтів, що узгодити вклади з новою реформою. Долар коштує 2,4 нового злотого. Середня місячна платня поляка дотепер складала 5 міль. злотих, а відтепер дорівнюватиме 500 злотим. Нові банкноти друкуються номіналом 10, 20 і 50 злотих.

НІМЕЧЧИНА продає 20 старовинних палаців у східній частині країни. Всі вони перебувають у незадовільному стані. Палац Шльос, збудований у минулому сторіччі, продається всього за 1 міль. марок (приблизно 645,000 дол.) — при умові, що новий власник вкладає гроші у місцеву економіку і створить додаткові місця праці. Більшість палаців розташовані в землях Макленбург — Верхня Померанія і Бранденбург, а також у Тюрінгії. Під час Другої світової війни в декількох палацах були концтракти, а після війни відбувалися різні вишколи східнонімецьких комуністів і комсомольців.

ОЛІМПІЙСЬКИЙ комітет Китаю визнав, що за один тільки 1994 рік 24 спортсмени країни звинувачено у вживанні допінгу. Провідний спеціаліст медичної комісії Міжнародного олімпійського комітету, німецький професор Манфред Доніке сказав, що китайські спортсмени діячі самі захоплювали до систематичного вживання допінгів. Наприклад, китайські плавічі використовують цілу систему застосування дигідростероїдів. До цих звинувачень приєднався і спринтер Монако, Альберт, — як член комісії МОК і як спортсмен-бобслеїст, учасник багатьох зимових Олімпіад. Він категорично висловився щодо проблеми допінгів, вимагаючи негайної, без права на регабілітацію, дискваліфікації порушників.

ГУРАґАН, швидкість якого доходила до 1,340 кілометрів на годину, налетів на центральні райони Шотландії. У багатьох місцях він поруйнував транспорт, повиривав з корінням дерева, а в Единбурзі прозав дахи з декількох десятків будинків. Під водою опинилася значна частина автової дороги вздовж річки Клайд, між містами Скейлморлі і Ларгс. Представники влади оприлюднили назви мостів, через які водям не рекомендувалося переїжджати.

<div> <div>СВОБОДА</div> <div>UKRAINSKYI SHOLENNIK</div> </div> <div> <div>SVOBODA</div> <div>UKRAINIAN DAILY</div> </div>	
FOUNDED 1893	
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.	
Svoboda: (201) 434-0237	UNA: (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашингтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)	
Передплата на рік \$55.00, на півроку —\$32.00, на 3 місяці—\$17.00. Для членів УНСоюзу \$30.00 річно. За кожну зміну адреси—\$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".	
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.	

Україна і Грузія

Ані за царату, ані тим паче у добі большевизму з її залізною завесою та стеженням за кожним рухом громадян, як „засекречених ворогів влади“, — не було умов, пригожих до подорожування, до наочного пізнання країни, її мешканців і їх проблематики. Так було і за життя Тараса Шевченка, який у своїй чудовій поемі „Кавказ“ звеличував свободололюбний його нарід. З поняттям Кавказу в'язалося поняття про Грузію, наче Грузія — це увесь Кавказ. Усі гірські народи відчувують потяг до політичної свободи більше, ніж мешканці низів. Ще з Кавказом пов'язаний міт про Прометей, який карається, прикований до скали.

Коли минулого тижня Президент України Леонід Кучма два дні перебував з відвідинами у Грузії, її президент Едуард Шеварднадзе, колишній міністер закордонних справ СРСР за президентури Михайла Горбачова, правильно назвав на пресовій конференції після від'їзду Кучми взаємини України і Грузії „традиційною приязню“. У добі Української Народної Республіки Грузія була найкращим і найдорожчим її союзником. Україна і Грузія були предметами і жертвами російського імперіалізму і нема нічого дивного, що приймали Кучму у столиці Грузії Тбілісі сердечно і з усіма почестями. У „Свободі“ з 13-го січня ц. р. названо один за одним вісім документів, підписаних президентами тих обох держав.

Ані Шеварднадзе на згаданій пресовій конференції, ані голова Адміністрації Президента Леоніда Кучми Табачник у звіті для преси нічого не сказали, чи у зустрічі обох президентів у Тбілісі була мова про події у Чечні і про проблему нафти та її виробів — найбільшої болячки економіки обох країн. Можна здогадуватися, що ті справи були предметом наради й узгодження становищ, а промовчано їй з уваги на Росію. Вже після повернення Леоніда Кучми до Києва вислано з України до Грузії великий транспорт сільськогосподарських продуктів. Видно, що в Грузії теж невесела економічна ситуація і що у тій гористій країні скупно на харчі.

Дводенні відвідини Леонідом Кучмою Грузії вказують, що він роз'їздить до ближчих і дальших країн, включно з Канадою і Америкою, не з куртуазійними відвідинами, а для нав'язування тісних взаємин в різних ділянках життя країни. Відвідання Кучмою православного митрополита Грузії — це доказ зручної тактики, яка приєднує популярність широких верств далекого народу.

Таким чином, вістка про ту подорож Кучми — добра, позитивна. Є майже одночасно дві інші добрі вістки. Чуємо, що полагоджено конфлікт з управою Одеси, яка противилася побудові в порті Одеси технічних придбунків, потрібних для в'їзду нафтоналивних кораблів з Близького Сходу. Управа Одеси лякалася заневищення повітря і води — той острах відпав. Подобиць тієї злагоди не знаємо, але налашданна безпосереднього імпорту нафти і її виробів від близько-чи середньосхідних продуцентів „чорного золота“ було б незалежнення України від імпорту бензини з Росії — це був би величезний економічний і політичний успіх.

У газетах, що виходять в Україні, були вістки, що в цьому році має повнитися в Україні рідна валюта — гривна, яку давно надруковано у Канаді. Введення в Україні рідної валюти, яку визнав би Міжнародний Валютний Фонд з устійненням реліції до долляра і рубля, — це була б подія величезної економічної і політичної вартості. Рідна валюта — це поруч із конституцією і рідним військом — найважливіший атрибут незалежної держави.

У цьому випадку воно остаточно злікувалося б все ще в деяких колах суспільства існуючу підозру, наче б Леонід Кучма схилявся до спільної з Росією рубльової системи. Висновок — будова держави посувається вперед. Чи може бути краща новина?

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листа паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати зрозуміло (декто розуміє це вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — Редакція.

Більшість західних політологів та журналістів — це ліберали, які демократично-визвольний націоналізм ототожнювали з шовінізмом, ксенофобією та фашизмом. Звичайно це були і є апологети імперіалізму менших і більших колоніальних потуг, які всілякими негативними ярликами очорнювали і дали очорнюють визвольні рухи, визвольну національну боротьбу, як, наприклад, у випадку визвольної, оборонної війни хороброго народу Чечні. На відміну від таких неприязних негативних поглядів щодо націоналізму, появилася доса аналітична стаття Ен Еплбаум „Упадок і піднесення комуністів“ з підзаголовком „Вгадай, хто рідять у Центральної Європі?“ у журналі „Форейн Аффейр“ з листопада-грудня 1994 року.

У статті автор обмислює політичні зміни в країнах Центральної Європи — в Польщі, Чехії, Литві, Словаччині, Мадярщині, Україні, які відбулися в регіоні протягом останніх кількох років. Після розпаду комуністичної системи в Центральної Європі, політичні спостерегиці були переконані, що в новій констеляції політичних сил колишні комуністичні партії стануть маргінальними. Більшість політологів, продовжує автор, вірила, що можливі проблеми у відновлених незалежних державах Центральної Європи можуть постати з відродженням націоналістичних партій варіанту 1930-

Доцільно навести деякі приклади позитивної політики України щодо національних меншин. Обидва Президенти незалежної України (Кравчук і Кучма) та високопоставлені представники влади засудили ксенофобію і антисемітизм і заявляли про принцип рівноправного громадянства без огляду на етнічне походження.

Всі політичні партії (за малим винятком незначних екстремних націоналістичних) у своїх програмах виявляють позитивне ставлення до національних меншин.

Від проголошення незалежності України росіяни, жидаї й представники інших національностей займають високі становища в українському Уряді. Крім того, меншини гідно репрезентовані в політичній сфері, доказом чого є їхня присутність у Верховній Раді. Росіяни, жидаї, поляки, мадари, румуни мають своїх депутатів згідно з пропорцією їх населення. Добрі двосторонні відносини нав'язані з Мадярщиною, Польщею, Ізраїлем. У договорів з тими країнами є включені точки про охорону прав обопільних національних меншин.

Як виглядає меншинна проблема в Україні насправді? Культурне життя багатьох національних груп, при-

Михайло Шпонтанк

ГОЛОС ПІДТРИМКИ ДЕМОКРАТИЧНОГО НАЦІОНАЛІЗМУ

их років. Західні дипломати, особливо американські, робили всі можливі заходи для підтримки в країнах Центральної Європи політичних діячів, котрих вони вважали антинаціоналістами і відохочували програми „відкомунізування“, підтримували політиками, яких вони вважали націоналістами.

В таких обставинах колишні і сучасні комуністи, використовуючи економічні труднощі, наголошуючи на популістській риторикі, підшвиачуючись егідою назв демократичних партій, диспонує кадрами комуністичних партій та через відсутність співпраці (блокування) національно-демократичних партій — колишні комуністи здобули владу в Польщі, Литві, Словаччині, Мадярщині, а в Україні, спільно зі своїми союзниками, — найсильнішу політичну фракцію в парламенті. Словаччина і Україна, твердить автор, є добрим прикладом, як партійні лідери, колишні комуністи, в парламентах чинять обструкцію і гальмують економічні реформи для виходу з соціально-економічної кризи.

В Мадярщині, продовжує автор, владні структури перебрала група еліти колишніх комуністів і лівоцен-тристських кіл, дисидентів, не конче злюща еліта, але з

Орест Дейчаківський

НАЦІОНАЛЬНІ МЕНШИНИ В УКРАЇНІ

П

душуваних політикою насильної русифікації (в тому числі і українців) значно розвивається, часто завдяки прихильному ставленню Уряду України. Декотрі з них організовують національні культурні установи, влаштовують конференції і конгреси, видають книжки і газети. Деякі відкрили свої школи, в різних областях є телевізійні і радіопрограми мовами меншин, як наприклад, Закарпатська область — мадярська, румунська, німецька; Одеса — румунська, жидівська, гагаузька, Чернівці — румунська, жидівська; Донецьке — грецька, жидівська; Житомир — польська.

Згідно з останньою статистикою Міністерства Національностей, в Україні нині є 235 національних культурних організацій, які видають 42 газети та 4 журнали. Все ж таки через важке економічне становище України Уряд не є в змозі задовольнити всіх взятих на себе зобов'язань щодо меншин (так само як не може це виконати й щодо українців — основного

нахилом до „очищення“ вільнотуців. Між іншим, ці ліві владні структури в Будапешті відмовилися від неоправданих претензій до українського Закарпаття, на відміну від їх попередників, Мадярського демократичного форуму.

В Польщі владні партії домагаються політичної системи варіанту „Італійського стилю хабарів“ від їхніх приятелів у господарському секторі. Такі владні структури прихованої еліти є причиною негативного економічного ефекту в ширшому кругозорі господарського життя. Найгірше справи маються в Сербії і Румунії, де колишні комуністичні партії придують розвиток інших політичних партій. Комуністичні партії Центральної Європи лишаться особливими на довші роки в майбутньому, бо маючи політичний монопол в минулому, вони перетворилися в економічну силу, і знову в політичній владній структурі. Вони не є „нормальними“ політичними партіями в розумінні західного світу.

З названих вище причин автор пропонує дипломатичну й інтелектуальну підтримку в країнах Центральної Європи не лівоцен-тристським партіям, а правочен-тристським силам. Розвиток здорового західного кон-

серватизму в політичній системі є необхідним елементом сучасної демократії. Залишаючи, продовжує автор, ідеологічні міркування, сильна політична правця — від центру чи консервативна альтернатива, яка політично не функціонує в Польщі, Словаччині та в Україні, принесла б бажану конкуренцію з колишньою комуністичною елітою і елемент конкуренції в національні економічні системи. Для прикладу автор наводить сильного прем'єр-міністра Вацлава Класа з правіці від центру, який зумів провести приватизацію в Чехії швидше і ширше, ніж в будь-якій іншій країні Центральної Європи. Західні дипломати повинні бути зацікавлені у справедливому і здоровому націоналістичному русі в регіоні центрально-східної Європи. Не всі, твердить автор, націоналістичні чи патріотичні зрушення є необхідним симптомом антидемократичних тенденцій, ані не є вони чужі прогресивним реформам. Беручи до уваги, що заплати працівників цивільної державної служби, дипломатів та військовиків у Центральної Європі залишаться відносно низькими, політики країн регіону можуть змусити працівників публічного сектора до плідної праці через відродження національної гордості. Одна з емоцій, яка затримала доброго словацького науковця в Словаччині чи талановитого українського підприємця в Україні — це патріотизм. (Закінчення на стор. 3)

Інші меншини різняться від росіян, бо вони були теж об'єктом русифікації та асиміляції. Багато статей в українській пресі присвячено тепер жидівському питанню в Україні. З'ясовуються позитивні аспекти (наприклад, віднову і розвиток жидівського культурного життя), а також негативні (деякі незначні прояви антисемітизму). Як вже згадувалося, і український Уряд, і політична опозиція засуджують антисемітизм і змагаються до поліпшення жидівсько-українських відносин. Останнім прикладом цього можна вважати відвідини меморіального музею Голокосту під час перебування Президента Кучми в ЗСА та його зустріч в Нью Йорку з представниками жидівських організацій.

Уряд України прихильно ставить до розвитку жидівської культури, підтримує їхню пресу, школи й інші виховні та релігійні інституції. Відбудовуються синагоги у 89-ти місцевостях, є жидівські культурні установи, десятки жидівських газет, 2 телевізійні програми, передачі усіх важливих релігійних святкувань. В Києві існує приватний жидівський університет ім. Соломона. (Закінчення на стор. 3)

Церкви не є компетентними братися до справи збереження і розвитку української родини, бо вони самі, мовляв, такі поранені, ослаблені та для деякого навіть і скопромовані. Запад і брак духовності Церкви в діаспорі та чвари і вияви певного примітивізму в Церквах в Україні — це, на думку не одного спостерігача, є доказом того, що українські Церкви є кепськими провідниками у відродженні суспільства.

Однак тут треба відповісти, що при всіх недоліках і слабостях наших Церков, так довго, як вони є носіями Божого Слова, навіть немінними його носіями, вони виконують колосальну роллю у лікуванні і оживленні суспільних клітин. Я настою на цьому, бо вірою, згідно з християнським вченням, що навіть, коли голошення Євангелія є слабе чи „змішане з брудом“, все таки за тим переповненням історії спасіння стоїть живе і перемагаюче Боже Слово — друга особа Пресвятої Тройці, яка своєю могутністю може використати навіть осла (як чудом в Святому Письмі), щоб досягнути великої мети — просвічення людських істот та комунікації небесної візі.

Ця візія, яка Церква проповідє, щоб зберегти родину, — це образ подружжя як повсякденне вчіння; образ між-людських відносин як відблиск животворного діалогу трьох Божих осіб, з'єднаних в одне у вічному „танці“ радості, та образ любови як проколення люблячого серця заради добра улюбленої.

Постараюся пояснити ці образи, але хочу тут тільки пригадати про важливість внеслої візі у розвитку народу. Біблійна книга Приповідок у 29-му розділі прекрасно окреслює що важливість, коли заявляє, що народ без візії гине, пропаде. Людина, будучи істотою, яка постійно ставить питання „чому?“, „як?“, в який спосіб“, мусить мати перед собою відповідні напрямки в цих пошуках, інакше вона слабе, блукає і остаточно зотліває. Коли, однак, людина бачить перед собою або уявляє собі під впливом надихненого слова потенціал людської душі і людських відносин, — це її окрилює так як споглядання маєстатичного красвиду.

Приступім до першої частини візі, що її Церква пропонує родинам: „Подружжя як образ повсякденного вчіння-коронації“. Здорове родинне життя базується, очевидно, на

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про культурну поведінку

„Слово „культурна“ маємо постійно на устах у різних видах та у різних формі, при тому всі лементуємо одностайно, що наша культура завжди креслено додаємо, де лише можемо, що ми, однак, дуже культурний народ.

А тим часом виявляється на кожному кроці, що у нас бракує цих основних атрибутів культурної поведінки, які повинні характеризувати кожну людину, байдуже якого віку і статі, та вказувати тим на її приналежність до культурної нації. Розуміється, усі ми гірко і часто ремствуємо тепер, що наша молодь міняється під американським поганим впливом і залишає усі, навіть з трудом втєсені батьками, засади доброї поведінки, щоб нічим не відрізнитися від загального образу, який тут бачиться кожної днини на вулицях, у телевізії чи в школі. Це так характеристичний нехлюйно-недбалый одяз з шапками на задгуз (яких ніколи не скидається) та зі штанами, що спадають вниз, бо принаймні на два розміри більші, ніж треба, і це як у дівчат, так і в хлопців, подекуди з приписово „елегантними“ дірами, з яких визирає часто недомите тіло. На жаль, ця теперішня „мода“, що йде впарі з відносно недбалою поведінкою, перелетіла океан і залляла Європу з Україною включно. Чи справді особиста культура одягу охоплює і внутрішні прикмети?

Але сьогодні не культуру поведінки теперішньої молоді хочу заторкнути, бо це широка тема, а радше хочеться ствердити брак культури поведінки серед „дорослих“ наших громадян при різних громадських і товариських нагодах. Це особливо вражає, коли маємо до діла з частими тепер гостями з України — політиками, науковцями і мистцями, усіми, яким належить особлива увага і пошана. На жаль, не завжди так воно є. І тут можна б розповісти цілий ряд випадків, за які від сорому паленіє лице. Ось ректора університету молодий тутешній професор двічі відсилав від дверей, бо, мовляв, „немає для нього часу“. Ось це нещасне „нема часу“ повторюється в інших наших громадян, що вважають себе дуже „важними“ ще до того, коли вони рішають про матеріальну допомогу для „бідних з України“. Чи добра поведінка не вимагає приймати гостей толерантно і тепло, а не поглядом, сповненим погорди чи нетерпеливості?

І тут ніхто не може перекоувати, що це єдин вплив американіза-

ції, бо американці при всіх своїх хобах, які підкреслюємо, ніколи в цей спосіб не ставляться до своїх гостей, а навіть для чужих зустрічних мають усім та приємне слово і охоту допомогти з таким самим ввічливим усміхом.

Це саме можна заважити на різних культурних імпрезах чи доповідях. Американська публіка (розуміється, не та „з вулиці“), яка численно приходить на концерти, до театру чи на доповіді заховується завжди спокійно, з увагою до прелегентів і виконавців. А наші слухачі? Беручи згори за правило, що доповідачі з обох берегів говорять доведи і нудно, наша публіка є справді нетактовна. Скільки разів доведося чути нїзголосої зауваги, іронічні хіхотання чи такі розмови — все це доходить до доповідача, що змушує його затриматися чи просто просити про увагу і тишу. А як часто наші слухачі, спізнюючись на імпрезу, совають кріслами або пропихаються до призначених для них місць, а то й „з грацією“ виходять перед кінцем програми, яка для них нарто доведо триває? А вже хвороба показати світлимцем і знімати виконавця ще і з „флешем“ для власної присмислості, а не з професійного обов'язку, огорнула більшість нашої публіки, що не застановається, як це перешкоджає виконавцеві чи виконавцям.

Якось також „випало“ тепер з культурної поведінки дорослих осіб звичайне таке просте щоденне поздоровлення, а вже зокрема старших від себе осіб, а що вже й говорити про привітання з приводу якогось особливого свята. Цей брак знайомства „бонтону“ дуже дається взнаки такою при стільних трапезах, де забулося вставання з місця у привітання жінок, куртуазія розмови чи способу споживання їжі, чи навіть правильне орудування столовими приборами. А як назвати спосіб, в який публіка на так частих тепер прийняттях кидється на буфет, немов би ми не жили в країні, де рідко можна бути справді годинним?

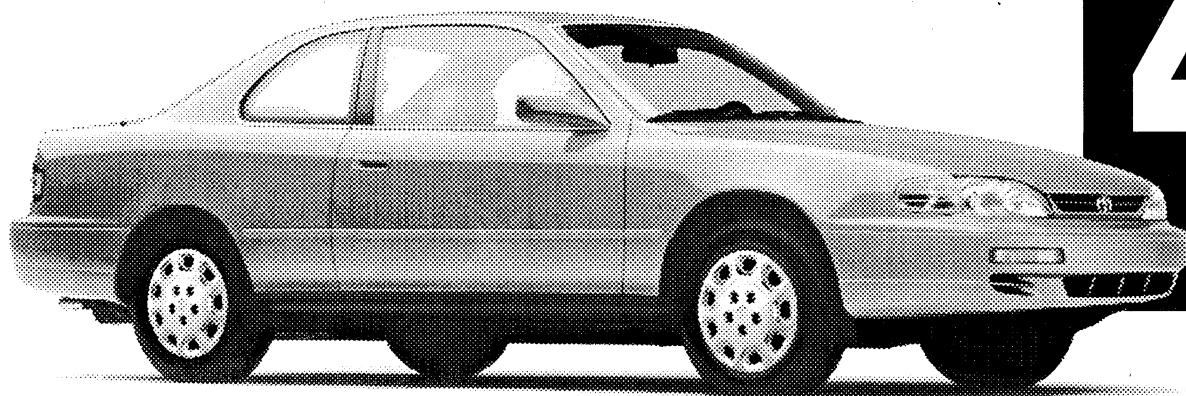
Чи треба ще наводити більше прикладів, які вказують на те, що слід нам бути обережними, коли пишаємося тим, який ми культурний народ, бо на „щодень“, якось не годед того заувагає приймати гостей толерантно і тепло, а не поглядом, сповненим погорди чи нетерпеливості?

І тут ніхто не може перекоувати, що це єдин вплив американіза-

здорових подружжя. Всупереч сучасному песнімізмові, я вірю, і Церква голосить, що подружжя таки може бути здоровим ґрунтом родинного життя, навйним духом найближчої радості і животворчої краси. Як? Коли українські батьки постійно пригадують собі, що їх подружжя не є тільки „установою“, яка, будучи „інституцією“, мусить скорше чи пізніше стати нудним тягарем, якого слід позбутися розводом, але що натовість їх подружжя — це „танець князя і княгині“, який має за орієнтаційний пункт — за свій центр — Христове Євангеліє. Я тут, очевидно, нав'язую до українського вчіння та його обряду обходу навколо трепалоу, на якому лежить Боже Слово, бо вірою, що цей обряд не є пустою церемонією, але „іконою“ — діючим, ефективним образом людського життя у своїй Богом даній потенційності. Подружжя, яке постійно вгліблюється в Христове Євангеліє, сприймає одне одного не як тягар, але як безмежний дар, як невичерпне джерело надхнення і стимуляції — приймаючи одне одного як взаємно захоплюючих мандрівників до висот. Чому? Бо Христове Євангеліє їх вчить, що людина — це таїнство, яке силою Святого Духа може видавати зі себе чудові вирази та почування, чудотворні дотикти і обійми. (Продовження буде)

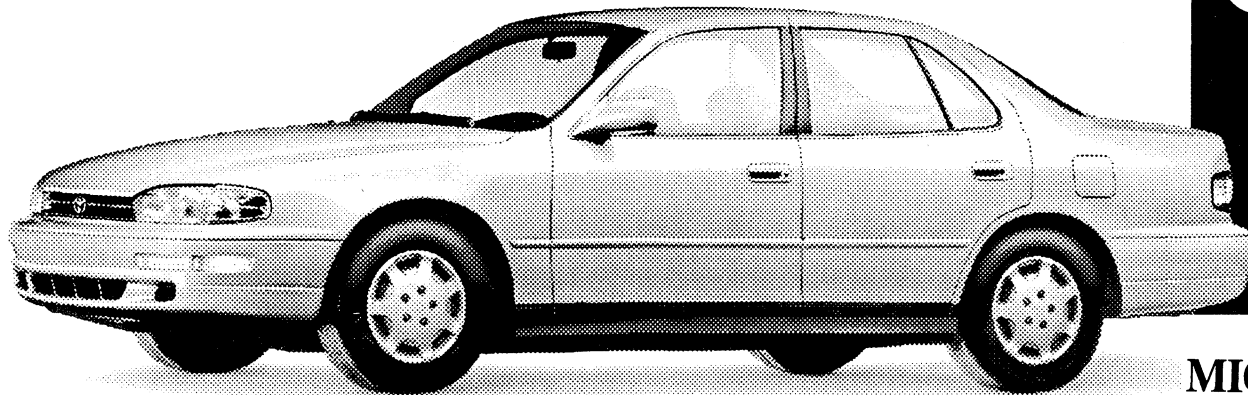
Придбайте нове авто „Toyota Camry“ на умовах низького кредитування, яке задовільнить вас!

4.9%

РІЧНА
ПРОЦЕНТОВА
СТАВКА*

Винайміть нову „'94 Toyota Camry“ на умовах низьких оплат, на які ви можете собі дозволити!

\$229.

„Camry“ — це втілення усього найкращого. Придбайте новий автомобіль „Camry“ не гаючись і отримаєте кредит на низьких відсотках — 4.9% Чи візьміть нове авто „'94 Camry LE“ на дуже помірковане сплатування — 229 дол. на місяць. Ці умови, кращих від яких вам ніхто не зможе запропонувати, надають ще більше вартості тій якості, яку ви знайдете в „Camry“!

TOYOTA Camry

“I love what you do for me.”

МІСЯЧНА ОПЛАТА**

Винайм за 229 дол. на місяць
36 місяців/1,850 дол. максимальна знижка.
275 дол. завдаток, який пізніше буде повернуто, і перша місячна оплата — під час укладання угоди. †Оплати вищі в стейті Коннектикат.

Відвідайте найближчого торговця автомобілями марки „Toyota“ не гаючись!

*4.9% річна процентова ставка на всі автомобілі „Camry“. Термін винайму не перевищує 36 місяців. Кредит має бути схвалений установою Toyota Motor Credit Corporation на всі нові автомобілі „Camry“ 1994-1995 рр. 36-місячних оплат — 29.93 дол. на кожен позичену 1,000 дол. Купівельна ціна може залежати від оподаткування торговця. Доставка — до 31 січня 1995 р. Приклад наведено на основі „'94 Camry LE Sedan 4 Cyl.“, укладеної кінцевої угоди на модель ч.2532. MSRP включно з вантаженням 19,943 дол. Місячні оплати по 229 дол., всього 8,244 дол., на основі капіталізованої вартості 15,662 дол.; передбачено співучасть торговця, що може різнитися залежно від торговця. Висота оплати може бути більшою або меншою, залежно від остаточної ціни. Податки, права водія, право власності на автомобіль, забезпечення, обладнання, обов'язкове для певної місцевості, і видатки торговця не включено. Особа, що винаймає авто оплачує утримання, надмірне зношування і нищення автомобіля, як також 10 центів за милю при перевищенні 15,000 миль на рік. Можливість купити по закінченні винайму — 10,171 дол. На закінчення винайму може бути призначено кінцевий внесок, що не перевищує 150 дол. для клієнтів, кваліфікованих установою Toyota Motor Credit Corporation. Відвідайте одного з наших торговців і довідайтесь про все детальніше. Залежить від наявності. Доставка повинна бути здійснена з парку торговця до 31 січня 1995 р. †Зумовлено оподаткування на власність у стейті Коннектикат.

Національні...

(Закінчення зі стор. 2)

В той же час є випадки націоналістичного екстремізму, включно з антисемітизмом. Однак ті групи екстремістів є незначні і мало-впливові. Все таки такі випадки як пожежа синагоги минулого року в Кременчуку, чи критика жидів у деяких газетах дають причину до застанови.

Близько 200,000 мадярів, більшість яких є на Закарпатті, користуються багатьма культурними й іншими свободами. В тому велику роль зіграв договір між Україною і Мадяриною, підписаний в 1991 році, і українсько-мадярський спільний комітет національностей, який має конструктивний вплив, так що високі представники мадярського уряду вважають, що мадярсько-українські відносини в національно-меншинних справах є моделлю для цілої Європи.

Поляки в Україні, як і польський уряд, дали теж високі оцінки трактуванню Україною 200-тисячної по-

льської меншини.

Румуни, які здебільша живуть в Чернівецькій області, роблять значний прогрес в культурній та політичній діяльності. Все же такі претенсії деяких румунських чинників за повернення їм територій, втрачених в наслідок пакту Рібентропа—Молотова, є неприемним для України фактором.

Особливою ознакою татарської меншини у порівнянні з іншими є те, що вони не мають іншої батьківщини поза територією України. Як відомо, під час Другої світової війни їх brutalьно виселено з Криму у Середню Азію. У 80-их роках вони почали повертатися (понад 250,000 до сьогодні) з великими труднощами і перепонами з боку кримських властей. Кримські татари виявляють велику лояльність до України, і Київ надає їм економічну підтримку. Їхня ситуація поволі поправляється і їм вдалося дістати репрезентацію в кримському парламенті.

Однією з найбільш цікавих груп є русини Закарпаття. Більшість з них вважають себе частиною укра-

їнського народу і не вважають за протиріччя бути в той сам час русином і українцем, але є мала горстка, яка вважає себе окремою національністю і навіть домагається автономії. Київ відноситься поборливо до русинів, яких вважає етнографічною віткою українського народу (подібно як гуцулів чи лемків). Та все таки турбують його їхні сепаратистські тенденції, які можуть загрожувати територіальній цілості України.

В цілому вирішення національно-меншинного питання в Україні є імпозантне, вважаючи на те, що вона ще є молодою демократичною державою. З другої сторони, було б недоцільно твердити, що всі проблеми є розв'язані. Непокій присутність незначного сектора спільноти, що демонструє застрашуючу нетолерантність до членів деяких меншин. Треба сподіватися, що з розвитком політичної і суспільної культури та поліпшення економічної ситуації, ті екстремні групи втратять свою базу і національна толерантність стане поволі нормою.

Яків Блейх, головний рабин Києва і України, найкраще сказав під час інтерв'ю для „60 хвилин“: „Теперішній український Уряд, як і попередній, має дуже добрий рекорд щодо людських прав, респектуючи права національних меншин на ділі, а не тільки на папері“.

Навіть короткий огляд законодавства і трактування національних меншин Україною показує різкий контраст з образом, який намагається представити безславна передача „60 хви-

Голос...

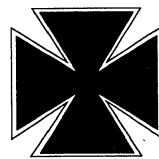
(Закінчення зі стор. 2)

Доля ж самої демократії, продовжує автор, врешті залежить від патріотизму. Автор наводить думки французького державного діяча XVIII ст. де Токвіля про раціональний патріотизм, коли одиниця усвідомлює собі аксіому, що від її, одиниці, служби країні залежить і доля самої одиниці. Коли нації-держави були підлеглі Москві, цей глузд пов'язання долі одиниці від долі нації не був можливий. „Поляк чи українець не міг мати почуття лояльності до чужої ім держави“, твердить автор. Тепер раціональний націоналізм може створити дух патріотизму, який спільно з респектом влади закону є так важливим для розвитку демократії як мирні кордони держав чи парламентарні вибори. Словами „Тих в Центральній Європі, котрі після довгого періоду гніту намагаються відродити такі патріотичні емоції — їх треба хвалити, а не осуджувати, і вони заслуговують на підтримку Заходу, а не на зневагу“, закінчує автор свою об'єктивно-прихильну статтю щодо народів Центральної Європи. Треба висловити признання суспільно-політичній мислительці за її ініціативу потрібної дискусії на тему демократичного націоналізму в процесі державотворення країн Центральної Європи, до якої вона правильно зачисляє Україну.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІСТИ побоюються, що наслідки землетрусу в Японії можуть позначитися і на економіці інших країн. Бо знищення в більшості незабезпечених будівель та інших структур може започаткувати великі непередбачені дефіцитні витрати уряду Японії, а це у свою чергу вплине на відсоткові стопи по цілому світі, зокрема коли матеріальні втрати покажуться вищим, як початкові підрахунки.

У СЕРЕДУ, 18-ГО СІЧНЯ, на східному побережжі країни у Нью Йорку федеральний суддя Гарольд Ротвекс засудив 28-річного леванського іммігранта Рашіда База на 141 рік ув'язнення. Цей багаторічний присуд ув'язнення підсудний отримав після того, як лава присяжних визнала його винним у вбивстві, нападі та пораненні на Бруклінському мості 1-го березня 1994 року жидівських юнаків з хуситської громади в Брукліні, які їхали шкільним автобусом. У стейті Нью Йорк немає смертної кари.

У глибокому смутку повідомляємо, що в п'ятницю 30-го грудня 1994р. відійшов вічність на 96-му році життя у Вейн, Н.Дж. наш дорогий МУЖ, БАТЬКО, ДІДУНЬО І ПРАДІДУНЬО

бл. п. ВАСИЛЬ МИХАСЬКІВ

сичовий стрілець, в'язень московських тюрем, учасник боїв під Тобруком і Монте Касіно.

ПОХОРОНЕНИЙ у вівторок 3-го січня 1995 р. на католицькому цвинтарі Царя Христа у Франклін Лейк, Н.Дж.

Залишені в смутку:

дружина — КАТЯ
дочка — ОЛЕСЯ ПОРОХНЯК з мужем ДМИТРОМ
внуки — ІГОР з дружиною
— ОРЕСТ з дружиною
правнучки — ХРИСТІЯ І
— ЛОРІАНА
— МАРІЯ МАРТИНЮК
дочка — НІЛЯ
внуки — ЛЯРИСА з мужем
— ВІРА з мужем
— АСЯ І
— СЛАВЧИК
родина в ЗСА, Канаді та Україні.

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що в четвер 19-го січня 1995 р. на 76-му році життя, після тяжкої недуги відійшла у вічність наша улюблена ДРУЖИНА І МАТИ

бл. п.

МАРІЯ СТЕЛЬМАХ
з дому ВОЛЯНИК

нар. в селі КОНЮШКІВ, пов. Броди, Україна

ПАНАХИДА — п'ятниця 20-го січня 1995 р. о год. 7-й веч. в похоронному заведенні Lilly & Zeiler, Inc. Eastern Ave., Балтимор, Мд.

ПОХОРОН — в суботу 21-го січня о год. 9-й в церкві св. Михаїла, а опісля на цвинтар св. Михаїла в Балтиморі, Мд.

Залишені у смутку:

муж — ВОЛОДИМИР
дочка — ГАЛИНА СЕРОВ з мужем ДЖАНОМ
син — РОМАН з дружиною СИЛЬВІО
брат — СТЕФАН ВОЛЯНИК з родиною
сестра — СОФІЯ ШВАГІНСЬКА з родиною
та ближча і дальша родина в ЗСА й Україні.

УКРАЇНСЬКА СТАРОДАВНЯ КУХНЯ

Упорядкування Тамари Шаповської
Художнє оформлення
Олександра Кота і Віктора Лісовського

Київ, видавництво Спалах ЛТД, 1993, стор. 238. Тверда оправа, ціна 18.00 дол.

Книга знайомить читачів зі стравами та напоями української народної кухні, які готували в різних областях України. Народна кухня — велика спадщина українського народу, яку не слід нам забувати. Народ любить і готує страви української національної кухні, а багато тих страв стали складовою частиною харчування інших народів.

Можна набувати у книгарні Свободи.

Мешканці стейту Нью Джерсі зобов'язані доплатити до ціни 6% продажного податку.

Леонід Кравчук...

(Закінчення зі стор. 1)

сильно підкреслив поганій звичай українських політиків та інших діячів, які, перебуваючи поза границями України, постійно самі себе очорнюють, однак ніколи не можна почути, щоб Борис Єльцин чи інші його співробітники критикували та очорнювали перед чужими Росію.

Що торкається політичних сил в Україні, то там іде наявна боротьба між лівими і правими, що є дуже шкідливим явищем. На його думку, треба доконче об'єднати

патріотичні сили, не лиш правого крила, яле всіх, що не хочуть привернення давнього режиму. Це об'єднання патріотичних сил Л. Кравчук бачить у „Порозумінні“, яке він тепер очолює та уважає, що ця організація стоїть твердо за незалежну Україну, Особливо болить Л. Кравчука брак об'єднання в теперішній Україні, що використовують різні неприхильні Україні чинники дуже хитро і передумано. Є дуже легко критикувати інших, але важко закасати рукави і працювати. В ментальності українців, на жаль, лежить бажання бути один вище другого, бути при владі, бути „гетьманом з булавою“, а тепер на те не можна собі дозволити, коли іде пропаганда за відтворення Союзу. Найважливіше тепер — зберегти Україну, а тоді можна щойно критикувати хто і в провідників, чого не зробив як слід. Тому Л. Кравчук не хоче закидувати Леонідові Кучмі, що цей неправильно робить і ділити його діла на добрі й погані. Є факт, що економічно стало тепер гірше в усіх ділянках, а найбільше в працездатності, у життєвому стандарті, у зрості цін на 5-6 разів, а у доходах лише на 2 і 1/2 %. Але найбільше страшно енергетична криза і перспектива, що чергові два роки не будуть країні.

У справі російської мови Л. Кравчук стверджує, що вона фактично є тепер офіційною і області, які тільки її вживають. В 1989 році вистарчило політичному провідному розуму і сили, щоб прийняти закон, яким сказано, що поряд із державною українською мовою можуть бути інші в густо населених меншинами регіонах. Тепер однак має бути знов голосування — і вислід невідомий. Але Л. Кравчук завважує, що український народ 70 років слухав влади і коли до нього заговорили російською мовою, такою і відповідав, а коли українською — відповідав нею. Як важко це викоринити. Л. Кравчук дає за приклад Мойсея, що 40 років водив жидів по пустині, заки вмерли всі прихильники рабства, тож не можна вичікувати чуда за два-три роки в Україні.

Ширше спинився Л. Кравчук на новому своєму завданні у Фонді Сприяння Розвитку Мистецтва. Він багато уваги на права людини, про які так говорять в ООН. Він характеризує демократизм Б. Єльцина, який кінчається там, де йдеться про добро Росії, на що він свого часу звертав увагу президентів ЗСА Джорджем Бушем. В ситуації із Чеченою важко передбачити вислід, але треба, на його думку, все робити спокійно, бо тут може Україна потерпіти, коли Б. Єльцин буде старатися реабілітувати себе пропозицією відновити союз слов'янських народів на засади, що добрий політик, коли програв, тоді старається виграти в іншій ділянці.

Л. Кравчук признає, що його невдачею на пості Президента була нерішучість у переведенні задумів, а досягненням це, що українська незалежна держава постала без одного пострілу. Важко вже тепер судити, що він зробив корисного, а що поганого, але сьогодні він не думає про свою майбутню кар'єру і поновну кандидатуру на Президента, а хоче робити все, щоб Україна існувала як незалежна держава.

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЗАСЛУГОВЕ НА ВАШУ ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!
Ukrainian Free University Foundation, Inc.
P.O. Box 1028
New York, N. Y. 10276

чить в ньому чотири головні цілі — репрезентація нашої мистецтва за межами України, підтримка людей, які віддали життя мистецтву і призначування ім стипендій, підтримки обдарованої молоді, чого не зробив як слід. Тому Л. Кравчук не хоче закидувати Леонідові Кучмі, що цей неправильно робить і ділити його діла на добрі й погані. Є факт, що економічно стало тепер гірше в усіх ділянках, а найбільше в працездатності, у життєвому стандарті, у зрості цін на 5-6 разів, а у доходах лише на 2 і 1/2 %. Але найбільше страшно енергетична криза і перспектива, що чергові два роки не будуть країні.

Зі щирою відвертістю Л. Кравчук говорить про свої невдачі, про успіхи, з гумором характеризує своє відношення чи подібність до Міхаїла Горбачова і стверджує, що справжній політик ніколи не можуть іти на пролом, а обходити небезпеки. На жаль, тепер попадають у політику також люди, які ніколи нічого не знали і не знають. Уважає, що у нас немає любови до своєї землі, немає розуму до випробування сил, а „торжествує хамство“.

Цікаві його погляди на тему Чечні, в чому він бажає ангажуватись для звернення уваги на права людини, про які так говорять в ООН. Він характеризує демократизм Б. Єльцина, який кінчається там, де йдеться про добро Росії, на що він свого часу звертав увагу президентів ЗСА Джорджем Бушем. В ситуації із Чеченою важко передбачити вислід, але треба, на його думку, все робити спокійно, бо тут може Україна потерпіти, коли Б. Єльцин буде старатися реабілітувати себе пропозицією відновити союз слов'янських народів на засади, що добрий політик, коли програв, тоді старається виграти в іншій ділянці.

Л. Кравчук признає, що його невдачею на пості Президента була нерішучість у переведенні задумів, а досягненням це, що українська незалежна держава постала без одного пострілу. Важко вже тепер судити, що він зробив корисного, а що поганого, але сьогодні він не думає про свою майбутню кар'єру і поновну кандидатуру на Президента, а хоче робити все, щоб Україна існувала як незалежна держава.

Колишній Президент не залишився на пресконференції боржником ні на одне питання і тому так головний редактор „Свободи“ Зенон Сник, як і президент УНС У. Дячук, дякували йому за його розсудливе і вичерпне інтерв'ю та побажали дальших успіхів у виступах перед американською та українською публікою, заявляючи при тому, що сторінки „Свободи“ будуть завжди для нього відкритими.

Світлі пам'яті духовних велетнів України

У щойно проминулому році наш народ, в Україні і діаспорі, відзначив 50-річчя від дня смерті Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького і 10-річчя від дня смерті Патріярха Йосифа Сліпого. Це духовні і національні архієреї, яких Боже Провидіння послало нашому народові в час найбільшої скорботи, щоб вони його освятили, справили на шлях добра і правди, поділяли його долю і не додали. Саме тому вишлювали цих велетнів не в почутті скорботи і пригноблення, а у вияві відданості Всевисьньому за те, що після нашому народові таких могутніх провідників. Віддаючи їм поклін, шлемо мами молитви не тільки за них, але і до них, щоб вони своїм заступництвом випрошували в Господа кращої долі і благословення для нашої Церкви і українського народу.

З таким духовним настановленням, під гаслом „За Єдність, Помісність, Патріархат“, велика українська громада Торонто і околиць, за старанням Торонтської Єпархії Української Католицької Церкви, 13-го листопада 1994 року, в приміщенні престижного Метро Торонто Конвеншен Центр, влаштувала Святову Академію у світлі пам'яті двох духовних велетнів — Митрополита А. Шептицького і Патріярха Йосифа Сліпого. На гарній, прикрашеній двома портретами сцені програму відкрив Владика Ізидор Борейський, привітавши чисельних учасників. Тоді слідували дві пісні, прекрасно виконані хором „Веснівка“ під диригентурою Квітки Зорич-Кондрацької: І. Львівського „Милосердя двері“ і з особливою майстерністю передають кийський напіс молитви „Благослови душе моя Господа“, в музичному опрацюванні А. Гречанінова. Головного доповідача святкування, проф. Леоніда Рудницького, представив голова НТШ в Канаді д-р Володимир Мацьків. У знаменитій формою і змістом доповіді про двох велетнів української Церкви і народу доповідач докладно українською мовою і більш стисло — англійською висвітлював їх життя і діяльність, реасумуючи словами: „Вони були всім для свого народу!“ Доповідь проф. Рудницького була незвичайно прихильно прийнята учасниками.

Відтак виступив балет „Поклінь“, підготований хо- ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

Відтак виступив балет „Поклінь“, підготований хо-

реографічно Дановію Стечишином, мистецьким керівником Академії Українського Танцю. В центрі творчого задуму була естафета поколінь в несутні духовних і матеріальних надбань нації.

Знаменитим був також виступ славного скрипала Юрія Мазуркевича, який разом з акомпаніатором піаністом Юрієм Кречковським виконав три твори українських композиторів: Березовського, Барвінського і Козловського. Дальше слідували пісні, виконані Іванкою Коломиєць, сопрано: „Богородице Діво“ — А. Гнатишина, „Засумуй, трембіто“ — Н. Нижанківського, „Нагадай, бандуро“ — Г. Китастого. Піаніст Стефан Раллс. З деклямацією виступила Галина Демчук, яка виконала монотаж поезій Уляни Кравченко та Е. Крименка, в якому підносилося похвалу згадуваним постатям української Церкви. Програму закінчив виступ двох хорів молодішних організацій: „Левада“ і „Оріон“, під диригентурою Василя Кардаша. Об'єднані хори співали пісні „Богородице, до Тебе прибігаємо“ — Д. Бортияського в обробці А. Гнатишина і В. Кардаша, солю співала Люба Мороз-Козак. „Молитву“ із „Запорожжя за

Дунаєм“ С. Гулака-Артемовського — солісти Люба Мороз-Козак і Віктор Шевель. Молитву „Боже Великий Єдиний“ разом із хорами спонтанно, стоячи, проспівали всі учасники.

Ціла програма була добре обдумана, на високому мистецькому рівні виконана, музичні точки творили піднесений настрій, а на висоті свого завдання була святкова доповідь проф. Л. Рудницького, в якій він підкреслив головну настанову обох наших церковних провідників — що тільки муравлина праця і єдність забезпечить нам наше майбутнє.

Дякуючи всім, хто готував ці святкування і всім виконавцям програми, Владика Ізидор Борейський згадав ініціатора і голову підготовчого комітету святкування св. п. д-ра Миколу Кушпету, який перед міся-

НЕ СУМ, А СУА
Прошу ласкаво помістити маленьку поправку, що її потрібно внести у моєму дописі „Відзначення Року Родини і ювілею настоятеля собору св. Володимира в Нью Йорку“ („Свобода“ з середи, 11-го січня ц. р.). Було подано помилково, що Н. Савчук вітала о. ювілята від СУМ, а потрібно від СУА. — Валентина Юрченко.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу
ТОРОНТО, Онт., Канада
повідомляє, що
РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
— відбудуться —
в неділю 29-го січня 1995 р., о год. 2-й по пол.
в залі УКЦ св. Покрови
30 Leeds Street, Toronto, Ont.
У загальних зборах зобов'язані взяти участь з рішенням правом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делегати, та по два делегати наступних Відділів:
49, 401, 402, 407, 408, 415, 426, 432, 439, 440, 441, 442, 456, 460, 466, 474, 480, 506
Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.
ПРОГРАМА НАРАД:
1. Відкриття і схвалення порядку нарад.
2. Ствердження правосильності зборів.
3. Вибір Президії.
4. Відчитання і прийняття протоколу з попередніх Загальних Зборів.
5. Звіт уступаючої Управи і Контрольної Комісії.
6. Дискусія над звітами і їх прийняття.
7. Вибір нової Управи.
8. Слово ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОГО УРАДУ УНСоюзу.
9. План праці на біжучий рік.
10. Внески і запити.
11. Закриття Загальних Зборів.
У нарадах візьмуть участь:
Уляна Дячук, предсідник
д-р Петро Саварин, дир. для Канади,
о. д-р Мирон Стасів, радний
За УПРАВУ ОКРУГИ:
о. д-р Мирон Стасів, голова
Іван Шлапак, секретар інж. Роман Бенеш,

цем часу відійшов у вічність, а кінцеві праці, аж до успішного завершення, проводили епархіяльна Центральна Українців-Католиків, під проводом Богдана Гули.

Так українська громада Торонто і околиці достойно відзначила річницю смерті наших двох велетнів Церкви і народу. Треба подякувати всім, що причинились до цього, але рівночасно пам'ятаймо про гасло: „під яким ці наші святкування проходили: „Єдність, Помісність, Патріархат“. Особливо в цей час, коли все більше ворогів чужих і „своїх“ не лише нашої Церкви, але й держави. Треба жалувати, що імпреза не була сприйнята цілотою громадою, і що багато місць балькони було порожніми. му не нарікаймо на вороженьків!

Василь Дідюк
* ПОСЛУГИ *
Roxolana Int'l Trade
79¢ lb
300 Parker Avenue, Maplewood, NJ 07040
Tel: (201) 763-8778
Існують певні обмеження
* ПРАЦЯ *
ПОШУКУЄМО
жінку-українку (може бути з дитиною) для опіки над хлопчиком та легкої домашньої праці. Помешкання в дуже гарному місці, харч включений. Телефонувати з 9-00 год. ранку до 5-00 год. по пол. Tel: (518) 668-4901 Коли почуєте голос телефоністки скажіть: „екстеншен 110 (ван, ван, зеро) пліз“ (внутрішній телефон).
ЗАРОБІТОК
до \$600.00 на тиждень
International Marketing Company
розширюється!
Маємо відкриті позиції: Менеджмент, асистенти менеджерів, маркетинг та обслуговування клієнтів. Вигідне положення. Біля метро.
Телефонувати
Mrs. Duke (718) 457-9492
AVATAR COMMUNICATION
of NY, Inc. EOE
* FUNERAL DIRECTORS *
УКРАЇНСЬКА РОДИНА Є ВЛАСНИКОМ
SENKO FUNERAL HOME
213-215 Bedford Avenue
Brooklyn, N.Y. 11211
1-718-388-4416
HEMPSTEAD FUNERAL HOME
89 Peninsula Blvd.
Hempstead, N.Y. 11550
1-516-481-7460
ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУІС НАЙГРО - директор Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568
LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ШИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
Також займаємось похоронами на цвинтарі в Баянд Брук у перенесенні тілних Останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(908) 964-4222
(201) 375-5555

Гарантуємо найкращу і найшвидшу обслугу
ПОНАД 200 РІЗНИХ ВИДІВ ТОВАРІВ І ПОСЛУГ
пропонує фірма
MIST MEEST
міс мист
ПРОДУКТОВІ ПАЧКИ
з каталогу понад 100 видів продуктів
ПЕРЕСИЛКА ДОЛЯРІВ
до рук за 24 години
ТРАКТОРИ АВТОМОБІЛІ
техніка для фермерів
ТОВари для ДОМУ
холодильники, пральні машини, електроніка...
Доставляємо:
в Україну Білорусь Росію* Молдову Прибалтику
1-4 тижнів/weeks 4-8 тижнів/weeks
За каталогом і точнішою інформацією дзвоніть: 1-800-361-7345 або до найближчого представника
BUFFALO
INTERPORT TRAVEL SERVICE INC.
227 LOMBARD ST., BUFFALO, NY 14212
Tel: (716) 892-8002
YURI INTERNATIONAL ENT.
13 ROYAL PALM DR., CHEEKTOWAGA, NY 14225, TEL: (716) 685-1505
UKRAINIAN CERAMICS PARCEL & TRAVEL
77 ONTARIOVIEW ST., ROCHESTER, NY 14617, TEL: (716) 275-7474
PREFERRED INSURANCE SERVICES
284 RIDGE RD. E., ROCHESTER, NY 14621
Tel: (716) 467-1960
UTICA
MARK'S FURNITURE STORE
1105 UNCLIN AVE., UTICA, NY 13502
Tel: (315) 733-0719
ALBANY
FILL'S TRAVEL AGENCY
1828 THIRD AVE., WATERVLIET, NY 12189
Tel: (518) 274-5242
WESTCHESTER COUNTY, YONKERS
POST NET
1858 PLEASANTVILLE RD., BRIARCLIFF MANOR, NY 10510, Tel: (914) 762-6514
NEW YORK
COSMOS PARCELS
122 FIRST AVE., NEW YORK, NY 10009
Tel: (212) 533-2906
DELTO EUROPA CORP.
318 EAST 9TH ST., NEW YORK, NY 10003
Tel: (212) 228-2266
VARSOVA TRAVEL & SHIPPING INC.
74 EAST 7TH ST., NEW YORK, NY 10003
Tel: (212) 529-3256 (4745)
CONNECTICUT
FLAMENGO LTD.
303 EDDY GLOVER BLVD., NEW BRITAIN, CT 06053, Tel: (203) 225-7340
MEEST STAMFORD
99 PROSPECT ST. 4L, STAMFORD, CT 06901
Tel: (203) 9673901
SOUTH BOUND BROOK
VATRA INTERNATIONAL
76 MAIN ST., SOUTH BOUND BROOK, NJ 08880, TEL: (908) 805-9664
NORTH NEW JERSEY STATE
OKSANA VARIETY STORE
300 PARKER AVE., MAPLEWOOD, NJ 07040
Tel: (201) 763-8778
TRENTON
KARPATY TRAVEL
703 S. BROAD ST., TRENTON, NJ 08611
Tel: (609) 393-9455
PHILADELPHIA
TRANS EUROPA INC.
8102 ROOSEVELT BLVD., PHILADELPHIA, PA 19152, Tel: (315) 331-9060
HANUSSE MUSIC & GIFT
244 WEST GIRARD AVE., PHILADELPHIA, PA 19123 TEL: (215) 627-3093
MEEST - OLEG DERZKO
6315 RISING SUN AVE., PHILADELPHIA, PA 19111, Tel: (215) 742-5888
WASHINGTON & BALTIMORE
WETCO INC.
7 RIVINGTON CRT., GAITHERSBURG, MD 20878
Tel: (301) 216-0142
STEPHAN SLOTA
5003 LAGUNA RD., COLLEGE PARK, MD 20740 Tel: (301) 741-2897
PITTSBURG
HOWERLA PARCELS
1307 EAST CARSON ST., PITTSBURG, PA 15203
Tel: (412) 481-2750
BONNIE MURAL
239 MCGOVERN BLVD., WIRETON, PA 15001
Tel: (412) 457-2307
CLEVELAND
OHIO EXPORT CO. 1-800-884-1733
4648 STATE RD., CLEVELAND, OH 44134
Tel: (216) 884-1738
BAZAR GIFT PARCEL INC.
5689 STATE RD., CLEVELAND, OH 44134
Tel: (216) 845-6072
DNISTER CO. INC.
4408 BRUNING DR., PARVA, OH 44134
Tel: (216) 842-4961
CHICAGO
KARPATY PARCELS
2020 WEST CHICAGO AVE., CHICAGO, IL 60622, Tel: (312) 278-7353
DELTA IMPORT CO
2241 WEST CHICAGO AVE., CHICAGO, IL 60622, Tel: (312) 235-7788
ATA TRAVEL AGENCY
2222 W. CHICAGO AVE., CHICAGO, IL 60622
Tel: (312) 235-9322
NEEDHAM
CHERESHNYA
44 YALE RD., NEEDHAM, MA 02124
Tel: (617) 449-5233
MINNEAPOLIS
UKRAINIAN GIFT SHOP
2422 CENTRAL AVE. N. E., MINNEAPOLIS, MN 55418 Tel: (612) 788-2545
DETROIT
MIRA
28648 RYAN RD., WAKREN, M. 48092
Tel: (810) 574-0303
SEMINOLE, FL
TIBOR KOPRIVA
11698 78 TERR. NORTH, SEMINOLE, FL 34462
Tel: (918) 319-0064

НОВІ КНИЖКИ З УКРАЇНИ
ТИСЯЧА І ОДНА УСМІШКА. -- Київ: Укр. письменник, 1994. -- 236 с. \$14.00
Зібрано анекдоти, жарти, дотепи, усмішки, гумористичні замальовки з натури.
Мищенко Д. БУНТІВНИЙ КНЯЗЬ. -- Київ: Український письменник, 1993. -- 304 с. \$20.00
Роман відтворює перипетії так званого литовського періоду в історії України, складні взаємини між московськими князівствами, Литвою та Кримським ханством, а також між Україною та Литвою. Всі ці політичні обставини створили передумови для початку національно-визвольної війни під проводом князя Данила Галицького.
Мушкетик Ю. ГЕТЬМАНСЬКИЙ СКАРБ. -- Київ: Спалах, 1993. -- 430 с. \$30.00
Історичний роман, основною якого є розповідь про зникнення скарбу наказного гетьмана Павла Полуботка. Життя гетьмана, сповнене трагізму і боротьби за визволення України, показане очима молодого козака Івана Сулими.
Чемерис Б. ПРЕЗИДЕНТ. -- Київ: Свенас, 1994. -- 422 с., фотолістарації. \$30.00
Роман-есеї на широкому документальному матеріалі, розповідає про колишнього Президента України Леоніда Кравчука. Книга побачила світ за місяць до його переобрання і розповідає про життєвий та політичний шлях Кравчука, про непрості кроки суверенної України до утвердження своєї державності. Значна увага приділена особистому життю Президента, його ілюструють фотоматеріали з сімейного альбому родини Кравчуків.
СВІТЛО З НЕБА. -- Київ: Веселка, 1992. -- 247 с. \$5.50
Бібліяні перекази для дітей.
Симоненко В. НАРОД МІЙ ЗАВЖДИ БУДЕ. -- Київ: Веселка, 1990. Ілюстрована. \$12.00
Книжку відомого українського поета склали вірші, поеми, легенди та казки. Увійшли також ранні малюнки творів, що друкувалися лише в періодичній пресі.
Ціни подано з платою за пересилку.
Чек або грошовий переказ просимо присилати на адресу:
SVOBODA BOOKSTORE, 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302
Мешканців Нью Джерсі просимо додати 6% податку.